

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. sns-401-01228

Den 8. december 2009

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 10. november stillet følgende spørgsmål nr. 146 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mette Gjerskov (S).

Spørgsmål nr. 146 (alm. del)

Vil ministeren redegøre for, hvilke tiltag ministeren har iværksat for at standse naturmassakren i den unikke Tøndermarsk, herunder:

- om de særlige MVJ-ordninger er iværksat og trådt i kraft, så de sårbare områder er beskyttet lige nu?
- om ordningerne dækker hele det sårbare Natura 2000-område?
- hvor mange lodsejere, der har indgået aftale, når nu ministeren kun har lavet en frivillig ordning?
- om aftalerne indebærer særlig miljøvenlig drift ud over stop for afvanding?
- om der er lavet en plan for kontrol og tilsyn i området?
- om der arbejdes på en varig løsning, som kan træde i kraft straks efter, at de midlertidige aftaler udløber?
- om der arbejdes på jordfordeling, så flere af områderne kan overgå til staten?
- hvilke mål, der er sat for naturbeskyttelsen, f.eks. mål for antal ynglende fugle?
- hvor stor en nedgang i ynglende fugle, der er registreret, herunder en opgørelse over antal ynglende fugle fordelt på år i perioden 2002-2009?

Svar

Fødevareerhvervs miljøkontor (FERV) har i brev af 2. nov. 2009 orienteret alle private lodsejere og forpagtere indenfor kerneområdet om, at den nye ordning vil blive udbudt i foråret, og der er mulighed for at opnå støtte med tilbagevirkende kraft, såfremt afvandingsgrøbterne proppes til inden 31. december 2009. Ordningen udbydes indenfor det kerneområde, som DMU har udpeget som det mest vigtige for de store kobbersnepper, og det dækker 851 hektar i Tøndermarskens ydre koge. Området er valgt fordi det er den del af de ydre koge, hvor forskningen har vist, at der er størst mulighed for at gavne engfuglene med en ekstra indsats.

Der er således en del af beskyttelsesområdet, som ikke er omfattet af ordningen, men her gælder de almindelige beskyttelsesbestemmelser og direktivforpligtigelserne fortsat, og således som de vil blive beskrevet nærmere i Natura 2000 planen og den efterfølgende handleplan.

I brevet orienteres lodsejere og forpagtere også om, at såfremt man agter at indgå i ordningen, skal Skov- og Naturstyrelsen orienteres herom, hvorefter styrelsen vil afholde alle udgifter til etablering af ændret afvanding på de privatejede arealer.

Om den nye MVJ-ordning kan jeg oplyse, at foreløbig har 4 lodsejere vist interesse. Hertil kommer at Tønder Kommune har oplyst, at forpagterne af ca. 70 % af kommunens arealer har tilkendegivet, at de ønsker at komme ind under den nye ordning. Tønder kommune har tilkendegivet, at de aktivt vil arbejde for at skabe tilsagn hos forpagterne, bl.a. ved at invitere til et lodsejermøde i december 2009. Skov- og Naturstyrelsen vil sammen med FERV snarest vil afholde møde med henblik på at fremme ordningen yderligere.

Ordningen adskiller sig ikke væsentligt i forhold til de tidligere ordninger, og omfatter:

- Etablering af ændret afvanding på arealerne ved at afvandingssystemet (grøblerenderne) på arealerne afbrydes. På arealer der tidligere har været omlagt, kan der opnås tilskud efter ordningen, såfremt der etableres et nyt afvandingssystem med grønblender, hvor grønblenderne ikke har afløb til skelgrøfterne. Eventuelle drænrør skal samtidig tilstoppes eller fjernes.
- Arealerne skal opretholdes som græs- eller naturarealer i tilsagnsperioden.
- Arealerne skal afpudses i perioden fra den 1. juli til den 31. august.
- Arealerne må ikke:
 - tilføres gødning ud over den gødning de græssende dyr efterlader på arealerne,
 - tilføres plantebeskyttelsesmidler.

Tilsynet med ordningen varetages af Plantedirektoratet.

Jeg havde selvfølgelig håbet på en større tilslutning allerede nu, men jeg vil foreløbig afvente det endelige resultat, inden jeg tager stilling til, hvad der eventuelt videre skal ske. Dette skal også ses i lyset af en tilkendegivelse fra Tønder kommune om, at de vil undersøge mulighederne for at få flere til at tilmelde sig MVJ-ordningen. Om et år skal den aftale, som jeg har indgået med Tønder kommune, evalueres med henblik på at vurdere om der skal gennemføres yderligere tiltag for at opnå naturvenlig drift i det udpegede kerneområde. MVJ-ordningen løber i 5 år, og behovet for en varig ordning vil jeg tage stilling til, når den aktuelle ordning er blevet evalueret.

Miljøministeriet har ikke for nuværende konkrete planer om at igangsætte en jordfordeling i Tøndermarsken med henblik på at staten skal eje mere jord i området. Som jeg også nævnte i samrådet den 16. sept. finder jeg det ikke nødvendigt af hensyn til naturbeskyttelsen, at staten skal eje mere jord, end den i forvejen gør.

Målsætningen for antallet af ynglefugle samt en række andre naturkvalitetsmålsætninger fremgår af Miljøministeriets redegørelse om "Beskyttelse og benyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken" fra år 2000. Om ynglefuglene hedder det bl.a. "Antallet af ynglefugle i området bør i løbet af en realiseringsperiode på 10 år stige til mindst et niveau, der svarer til gennemsnittet for årene 1978 – 1988. Dette gælder både for de almindeligt forekommende arter som viber og store kobbersnepper, der har haft store bestande i området, og de mere sårbare arter som rødben og brushane. Bestandene bør have så stor ynglesucces, at de bliver selvreproducerende".

I den kommende naturplan for området vil der blive fastsat bindende mål for naturbeskyttelsen. Målene vil tage udgangspunkt i, at der skal sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som området er udpeget for at beskytte. Mål angives som langsigtede krav til naturtilstanden og opnås gradvis ved en rullende 6-årig indsatsplanlægning.

Om udviklingen i antallet af ynglefugle i perioden 2002 – 2009 henviser jeg til besvarelsen af MPU spm. 113 (alm. del.). Jeg kan dog yderligere oplyse, at DMU i et foreløbigt notat den 15. juni 2009 har konstateret, at der i 2009 ynglede 140 par viber og 69 par store kobbersnepper i Tøndermarskens ydre koge og at:

- den store bestand af kobbersnepper, der var i 2008 bl.a. som følge af at en del fugle i 2008 flyttede fra Margrethekog til de Ydre Koge, er næsten halveret. Det er ikke vort indtryk, at en tilsvarende fremgang er sket i Margrethekog i 2009.
- ynglebestandene af viber og kobbersnepper i 2009 er signifikant lavere end de gennemsnitligt var i årene med MVJ-ordningen (2003-2007), men afviger ikke signifikant fra perioden forud for MVJ-ordningen (1998-2002).

DMU har, jf. mit svar på MPU spm. 112 (alm. del.), oplyst, at en samlet rapport om udviklingen i Tøndermarskens ynglefugle for perioden 1979 til 2009 forventes at foreligge i december måned 2009.

Troels Lund Poulsen/ Gitte Silberg Poulsen